



Voor de documentaire *Woman* zijn tweeduizend vrouwen uit vijftig landen geïnterviewd.

# 'Na 'Woman' zeggen mannen tegen me: wow, ik had geen idee'

Door onze medewerker  
**Sandra Heerma van Voss**

De slimme assistente die in de schaduw van de grote meester haar stem vindt en zich ontpopt tot zijn co-regisseur: het verhaal achter de totstandkoming van *Woman* heeft een even hoog feministisch gehalte als de film zelf. Journalist Anastasia Mikova (Kiev, 1982) vestigde zich eind jaren 90 in Parijs voor haar studie, werkte voor tijdschriften en maakte tv-reportages. Tot ze in 2008 regisseur Yann Arthus-Bertrand (1946) ontmoette, wereldberoemd om zijn luchtfoto's en klimaatactivisme. Voor *Human* (2015), een mega-project waarin honderden wereldburgers aan het woord kwamen, overzag Mikova de eindmontage en maakte ze meer dan zeshonderd interviews.

Gaandeweg begon haar op te vallen hoezeer mannen en vrouwen van elkaar verschilden als ze gevraagd werden naar hun leven, vertelt ze per telefoon vanuit Parijs: „Waar mannen trots en zonder aarzeling hun verhaal deden, waren de vrouwen van tevoren verlegen en wantrouwig. Maar eenmaal voor de camera was het of er een last van ze afviel: eindelijk. Ze voelden zich bevrijd. Tegen Yann zei ik: het lijkt wel of vrouwen klaar zijn voor openheid, ze willen vertellen, ze willen ge-

hoord worden. Dit was ruim vóór #metoo, maar er zat al een kentering in de lucht.”

Sociale media hebben in de levens van vrouwen wereldwijd een revolutie betekend, zegt ze. „Je kunt naar het meest afgelegen deel van Bangladesh gaan waar nauwelijks water is, en zelfs daar heb je Facebook. Vrouwen ontdekken opeens wat er nog méér is, ze kunnen over de grenzen van hun kleine wereldje kijken. Ze willen niet meer wachten tot een volgende generatie, ze willen nú verandering.”

## Twee jaar interviewen

Voor *Woman* zijn tweeduizend vrouwen uit vijftig landen geïnterviewd - het opnemen van de gesprekken nam al twee van de in totaal vier jaar productietijd in beslag. Het wervingsproces verliep behoeftzaam: vrouwelijke journalisten en fixers probeerden in elk land een handjevol vrouwen zover te krijgen om een dag door te brengen in een kleine, mobiele, zwarte studio. De gesprekken duurden uren, en werden onderbroken als het besprokene te zwaar of aangrijpend werd.

Behalve een heleboel kort gemonteerde getuigenissen bevat *Woman* ook een paar shots van naakte vrouwen, die zich met een intrigerende mengeling van gêne en vastberadenheid naar ons omdraaien. Geen van hen voldoet aan het heersende schoonheidsideaal uit de (sociale) media:

ze zijn echt, en dus anders. Mikova:

„Yanns luchtfotografie is zijn handelsmerk, maar ik heb hem ervan kunnen overtuigen om dat hier weg te laten. *Woman* is zo intiem, zo dichtbij. Het lichaam vormt de rode draad van de film. Maar naaktfotografie is een vak apart, daar hadden we hulp bij nodig. Zo raakte modefotograaf Peter Lindbergh erbij betrokken.”

Ondanks de brede opzet vormt *Woman* een sterk, meeslepend geheel. Verkrachting, mishandeling, vrouwenhandel en andere gruwelijkheden maken deel uit van een groter gesprek, waarin ook ruimte is voor lichtheid en humor - vooral om het gestuntel van en met mannen in de slaapkamer wordt geschaterd. Terwijl niet één vrouw lang in beeld blijft en ze hemelsbreed van elkaar verschillen, is het onmogelijk om niet met ze mee te lachen, huilen, leven. Of geldt dat alleen voor wie zelf een vrouw is?

Mikova denkt van niet: „Aan Yanns reacties in de montagekamer merkte ik al dat de gesprekken ook bij hem een snaar raakten. Menstruatie bijvoorbeeld - hij begreep niet waarom ik dat onderwerp in de film wilde, tot hij de antwoorden hoorde. Op filmfestivals zeggen mannen tegen me: wow, ik had geen idee - ik ga praten met mijn partner, ik ga beter naar haar luisteren. De film opent een deur naar een conversatie tussen de seksen.”

## Documentaire

*Woman* Regie: Yann Arthus-Bertrand, Anastasia Mikova.

In: 36 bioscopen

